

היכול ההומור למצוא בית בבית? הומור בארכיטקטורה

גלעד שביד*

תקציר

להומור יש חשיבות רבה עבור האדם. היום, רוב ההומור שאנו נחשפים אליו מגיע אלינו בחשיפה מכוונת, למשל, בתכניות טלוויזיה ומופעי סטנד-אפ. הואיל והאדם המודרני מבלה את עיקר זמנו במבנים או בסביבות בנויות, הומור שמופיע בארכיטקטורה יכול להוסיף נדבך חשוב לחשיפה להומור באופן יום-יומי. לרוב, החשיפה להומור הארכיטקטוני אינה מכוונת על ידי הנחשף, והיא מגיעה במפתיע. בניגוד לרוב המדיומים ההומוריסטים האחרים, הארכיטקטורה נחווית במגוון צורות אפשריות, ולכן יכולה להתאים להעברת מסרים הומוריסטים במגוון דרכים, ולציבורים שונים. להומור האדריכלי מטרות שונות, קהלים שונים ואופי מגוון. נמצא שקיימים אמצעים שונים שנעשה בהם שימוש להעברת המסר ההומוריסטי בארכיטקטורת החוץ, כלומר בהומור שמופיע בצד החיצוני של המבנה. אמצעים הומוריסטים אלה, מצטיינים ברמות תחכום שונות, ופועלים בכמה קני מידה. החל במבנה בסביבתו, דרך צורת המבנה, חזית המבנה, ועד פרטי המבנה. כן נמצא, כי יוזמי ההומור האדריכלי אינם רק אדריכלים, וכי מצטרפים אליהם אחרים, בדגש על אמנים ודיירים.

* ד"ר גלעד שביד למד ארכיטקטורה בבצלאל, ד"ר לאסתטיקה סביבתית מאוניברסיטת ת"א. מרצה בבית הספר לארכיטקטורה באוניברסיטת אריאל בשומרון. gschweid@gmail.com